

درس گفتار؛ تاریخ نمایش ۲

میرعلیرضا دریاییگی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران مرکزی

۱۳۹۰

سرناسه	دریابیگی، میرعلیرضا، ۱۳۵۶-
عنوان و پدیدآور	درس گفتار: تاریخ نمایش ۲/ میرعلیرضا دریابیگی
مشخصات نشر	تهران: پیک جهان، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	۱۲۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۰۰۸۴-۲-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	نمایش- تاریخ
موضوع	نمایش- تاریخ- راهنمای آموزشی (عالی)
رده بندی کنگره	PN۲۱۰/۵۴۱۳۹۰
رده بندی دیویی	۷۹۲/۰۹
شماره کتابت ساسی علی	۲۳۶۱۸۴۵

انتشارات پیک جهان

تلفن دفتر مرکزی: ۰۲۱-۲۲۷۱۶۰۰۲

درس گفتار: تاریخ نمایش ۲

میرعلیرضا دریابیگی

(عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی)

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۰

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

ویراستار: میرحسین دریابیگی

طراح جلد: شقایق نظری/ سحر تقوی

صفحه آرا: سحر تقوی (آئلیه دیدنو)

لیتوگرافی و چاپ:

قیمت: ۳۲۰۰ تومان

تمامی حقوق مادی و معنوی این کتاب برای ناشر محفوظ است.

www.ketab.ir

فهرست

۱۵	پیشگفتار
----	----------

فصل اول:

۱۹	زوال و دگرگونی درام قرون وسطی
۲۰	تهیه و تولید نمایش
۲۰	کارگردان
۲۱	بازیگران و بازیگری
۲۱	لباس‌های نمایش
۲۲	صحنه‌ی نمایش در اواخر قرون وسطی
۲۳	صحنه‌پردازی
۲۳	افکت‌های مخصوص
۲۴	تماشاگران و تالارهای نمایش
۲۴	شکل‌های دراماتیک غیرمذهبی
۲۵	کمدی در قرون وسطی

فصل دوم:

۲۹	رنسانس و آغاز نمایش‌نامه‌نویسی جدید
۲۹	رنسانس (Renaissance)
	تحلیل ریشه‌های فکری رنسانس
۳۰	(وقایع مؤثر در شکل‌گیری رنسانس و گذار از قرون وسطی)

۳۰	درگیری رهبران کلیسا برای چگونگی رهبری مسیحیت
۳۲	تئاتر دوران طلایی اسپانیا (Spanish Golden Age Theatre)
۳۳	لوپه د روئدا (Lope de Rueda)
۳۳	میگول سروانتس ساوردا (Miguel de Cervantes Saavedra)
۳۴	لوپه د وگا (Lope de Vega)
۳۵	یدرو کالدرون د لا بارکا (Pedro Calderon de la Barca)
۳۶	پترارک (Petrarch)
۳۷	کمدیا دل آرته (Comedia Dellarte)
۳۸	اپرا (Opera)
۳۸	صحنه آرای دوره طلایی ایتالیا
۳۹	عصر طلایی نمایش در فرانسه
۴۰	پییر کرنی (Pierre Corneille)
۴۱	ژان راسین (Jean Racin)
۴۱	مولیر (Molier) (Jean Boptist Poquelin)
۴۲	دوران بازگشت (Restoration) در نمایش انگلستان
۴۲	پاک‌دین‌ها (Puritans)

فصل سوم:

۴۹	تئاتر در قرن ۱۸
۵۰	نمایشنامه‌نویسی و نمایشنامه‌ها
۵۲	تئاتر ایتالیا در قرن ۱۸
۵۲	تماشاخانه‌ها
۵۳	تئاتر آلمان در قرن ۱۸

فصل چهارم:

۵۹	رمانتیسیسم (Romanticism)
۶۰	رمانتیسیسم در آلمان

۶۱	رمانتیسیم در فرانسه
۶۲	رمانتیسیم در انگلستان
۶۳	رمانتیسیم در روسیه

فصل پنجم:

۶۷	ناتورالیسم (Naturalism)
۶۹	هنریک ایبسن (Henrik Ibsen)
۶۹	آگوست استریندبرگ (Johan August Strindberg)
۶۹	آنتوان پاولوویچ چخوف (Anton Pavlovich Chekhov)
۷۰	ناتورالیسم در اجرای نمایش

فصل ششم:

۷۳	سمبولیسم (Symbolism)
۷۴	تعریف نماد در فرهنگ‌ها
۷۶	معنی اصطلاح «سمبل» یا «نماد»
۷۷	کلمه‌ی سمبول
	دبستان «نمادگرایی» و واکنش نسبت به
۷۹	دبستان‌های «طبیعت‌گرایی» و «واقع‌گرایی»
۸۰	پیدایش بیانیه‌ی سمبولیسم
۸۴	از واقعیت تا حقیقت
۸۴	فضا و حالت، شخصیت، صحنه
۸۵	نقشه‌ی داستانی ایستا و نماد کانونی
۸۶	نکاتی درباره‌ی اجرای نمایشنامه‌های «نمادگرایی»
۸۹	نظریه‌ی آدولف آپیا
۹۰	مفهوم «یگانه‌سازی نیروهای هنری» از نظر آپیا
۹۱	عناصر نه‌گانه‌ی سازنده‌ی صحنه از نظر آپیا
۹۲	اهمیت نور و نورپردازی از نظر آپیا

۹۲	 کارویژه‌های «نورپردازی چندسویه»
۹۳	 آپیا و ققدان ابزارهای نورتاب مطلوب
۹۳	 مفاهیم چهارگانه‌ی «صحنه» یا «رویدادگاه» از نظر آپیا
۹۳	 مکان
۹۳	 بازیگر
۹۴	 لباس
۹۴	 نور
۹۵	 ترکیب «رویدادگاه» نمایشی از نظر آپیا
۹۶	 یادآوری چند نکته درباره‌ی آثار آپیا
۹۶	 نظریه‌های ادوارد گوردن کریگ (Edward Gordon Craig)
۹۹	 عناصر نمایشی و نقش طراح صحنه و کارگردان از نظر «کریگ»
۹۹	 توازی سطوح و زاویه‌ی قائمه در طراحی‌های «کریگ»
۱۰۰	 مفهوم «رویدادگاه جابه‌جا شونده» (Mobile Setting) از نظر «کریگ»
۱۰۲	 مفهوم «ترکیب معادل» در عناصر نمایشی
۱۰۲	 معنای «اوبرمارییونت» (Ubermarri'onette) در آثار «کریگ»
۱۰۳	 همکاری «کریگ» و «کنستانتین استانیسلاوسکی» در تئاتر هنری مسکو
۱۰۶	 ویژگی‌های نمایشنامه‌ی «نمادگرایی»
۱۱۲	 اهمیت نمادگرایی در تفکر هنری معاصر
۱۱۳	 تأثیر نمادگرایی در جریان‌های تئاتر معاصر جهان
۱۱۴	 دبستان‌ها و فرآیندهای نمایشی در نمایش معاصر جهان
	گزیده‌ای از برابرندهای واژگانی کاربرستی در مجموعه‌ی حاضر
۱۱۷	 (به پیشنهاد و آفرینشگری پروفسور فرهاد ناظرزاده کرمانی)
۱۲۳	 کتابشناسی و منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

کتاب حاضر مجموعه درس‌گفتارهایی است که توسط دانشجویان نگارنده در طی فراشد درس-واحد تاریخ نمایش ۲ در مقطع کارشناسی و کارشناسی‌ارشد(درس-واحد پیش‌نیاز) دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی-دانشکده هنر و معماری به رشته‌ی تحریر درآمده و یادنگاشت گردیده است. این مجموعه می‌تواند برای درس-واحد تلویخ نمایش ۲ به ارزش دو واحد درسی کارآمدی داشته باشد. مجموعه‌ی پیش‌روی درس‌گفتارهایی است گفتاورد شده در کلاس که توسط دانشجویانی چون سرکار خانم سولماز مقیمی‌شعار در مقطع کارشناسی و جناب آقای پوریا نکیمیا در مقطع کارشناسی‌ارشد یادنگاشت گشته و توسط سرکار خانم سحر تقوی جمع‌آوری و تدوین گردیده است. پاسداشت و سپاس تقدیم حضور پر هوده و مهرشان.

همچنین شایان آورد است که کتاب حاضر جهت کاربست دانشجویان رشته‌ی نمایش ورودی ۸۹ دانشکده هنر و معماری به چاپ و نشر رسیده است. از آن جایی که نهادمایه‌ی بنیادین کتاب تاریخ نمایش است و تاریخ نیز امری مستند، در انتهای کتاب منابعی که درس‌گفتارها از آنها ایفاد گردیده ذکر شده است، همچنان که مباحث تحلیلی-گفتگویی کلاس نیز بر گفتمان کلان کتاب تأثیری به‌سزا داشته است. امید آنکه عزیزانمان در راه دانش‌پژوهی پویا، استوار و مانا باشند. ایدون باد.

میرعلیرضا دریابیگی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی-دانشکده هنر و معماری

خردادماه ۱۳۹۰